

'Week tegen de eenzaamheid' een korte overdenking

In de week dat ik dit schrijf (28 september tot 4 oktober), wordt door het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport de 'Week tegen de eenzaamheid' georganiseerd. Eenzaamheid, het is iets waar wij als geestelijk verzorgers in het Radboudumc (maar ook gewoon als mensen), steeds vaker mee worden geconfronteerd. Het ministerie neemt dit initiatief dan ook niet zomaar: van alle volwassenen in Nederland voelt meer dan 49% zich eenzaam en het percentage neemt nog altijd toe.

Wat verstaan we nu eigenlijk onder eenzaamheid? Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu schrijft op het Nationaal Kompas voor Volksgezondheid over de determinant, oorzaken en gevolgen van eenzaamheid.

Het instituut maakt gebruik van het onderzoek 'Zicht op eenzaamheid', door de sociologen T. van Tilburg en J. De Jong Gierveld. De algemene definitie luidt hier:

'Eenzaamheid is het subjectief ervaren van een onplezierig of ontoelaatbaar gemis aan (kwaliteit van) bepaalde relaties'.

Er worden twee vormen van eenzaamheid beschreven. De eerste vorm is die van de emotionele eenzaamheid: wanneer iemand het gemis ervaart van een intieme relatie of een emotioneel hechte band met een partner.

De tweede vorm is die van de sociale eenzaamheid: hiervan is sprake als iemand betekenisvolle relaties met een bredere groep mensen zoals kennissen, collega's, buurtgenoten of mensen met dezelfde belangstelling mist. Het onderzoek geeft inzicht en biedt ons als samenleving een instrument om bepaalde vormen van eenzaamheid te voorkomen en bestrijden.

Waar wij als geestelijk verzorgers vaak mee worden geconfronteerd is de existentiële eenzaamheid. Eenzaamheid die zich voordoet wanneer de mens wordt geconfronteerd met de kwetsbaarheid, gebrekkigheid en eindigheid van het leven: er wordt geen samenhang in de ervaringen gevonden, dit brengt een bepaald gevoel teweeg.

Het is een bestaansinzicht dat niet met iemand te delen is, omdat het alleen betrekking heeft op de eigen ervaring. Existentiële eenzaamheid houdt in dat levens- en zingevingsvragen door niemand anders gedragen kunnen worden dan door het individu zelf.

Hoe komt dat en wat maakt het zo intens moeilijk? De theoloog Paul Tillich stelt dat elk mens alleen is; omdat hij mens is. In tegenstelling tot andere schepsels weet de mens dat ook. Hij is er zich bewust van en juist dit feit brengt hem tot de vraag hoe hij dit alleen zijn kan overwinnen. Tillich refereert aan het scheppingsverhaal: oorspronkelijk was er geen lichamelijke scheiding tussen man en vrouw, daarom verlangen zij er naar om weer één te zijn. Hoewel God Eva heeft geschapen omdat hij het niet goed vond dat de mens alleen is, zien Adam en Eva vooral elkaars andersheid. God zelf maakt hen daarvan bewust doordat hij ze ieder afzonderlijk de ervaring van schuld, boete, naaktheid en schaamte laat gewaar worden. Tillich schrijft:

'Het is de grandeur van de mens, dat hij gecentreerd is rond zichzelf. Hij is onderscheiden van de wereld, zodat hij in staat is die waar te nemen. Alleen omdat hij haar kan waarnemen, kan hij haar kennen, beminnen en omvormen. God schiep de mens als 'heerser' over de aarde en daartoe moest Hij hem apart stellen en hem zijn alleen-zijn geven. Daardoor kan de mens ook aangesproken worden door God en door de ander. Zo kan hij vragen stellen en antwoorden geven en

beslissingen nemen. Zo heeft hij de vrijheid tot het goede en tot het kwade. Alleen wie een ondoordringbare kern in zichzelf heeft is vrij. Alleen hij die alleen is kan zeggen, dat hij een mens is. Dit is zijn grandeur, maar tegelijkertijd ook zijn misère'.

Natuurlijk zijn er allerlei kruisverbanden tussen sociale, emotionele en existentiële eenzaamheid. Maar laten we vooral ook oog hebben voor die existentiële eenzaamheid, die voort komt uit die ondoordringbare kern in onszelf, die wij allemaal hebben. Die kern die ons aan de andere kant de vrijheid geeft om deze eenzaamheid te erkennen, te laten zijn. Wat ons daarbij kan helpen is het open staan voor het transcendente: voor datgene wat boven ons uit stijgt en groter is dan wij zelf. Dit kunnen we vinden in het geloof, de muziek, de natuur of de verbinding met elkaar. Het kan maken dat we in al ons alleen zijn ons toch onderdeel weten van een groter geheel en daarmee de zin en betekenis vinden die wij als mensen zo nodig hebben.

Kerkdiensten

Zondag 22 oktober

Ontmoetingskerk	09.30 uur	Marije Klijnsma
Stevenskerk O.C.P.	10.00 uur	ds. Henk Gols

Collecte voor:

1. Wereldvoedseldag: Indonesië
2. PGN

Zondag 29 oktober

Maranathakerk	09.30 uur	ds. Rainer Wahl (HA)
Stevenskerk O.C.P.	10.00 uur	ds. Anneke de Vries
Studentenkerk	11.00 uur	Groene Compagnons

Collecte voor:

1. Stichting Perspectief
2. Nederlands Bijbel Genootschap

Dinsdag 31 oktober

Gedenkdag der Kerkhervorming

De Evangelisch-Lutherse Gemeente en de Protestantse Gemeente Nijmegen houden gezamenlijk een dienst.

Voorgangers zijn ds Susanne Freytag en ds Wouter Slob. De dienst met viering van het Heilig Avondmaal vindt plaats in de Lutherse Kerk en begint om 19.30 uur.

Zondag 5 november

Ontmoetingskerk	09.30 uur	ds. Johan Dorst
Stevenskerk O.C.P.	10.00 uur	Jan van Hooydonk
Ev. Lutherse Gem.	10.00 uur	ds. W.J.H. Boon

Collecte voor:

1. Algemeen diaconaal werk
2. PGN

Zondag 12 november

Maranathakerk	09.30 uur	werkgroep Diaconie
Stevenskerk O.C.P.	10.00 uur	Janine Kallen
Studentenkerk	11.00 uur	Toine van den Hoogen

Collecte voor:

1. Stichting De instap
2. PGN: werkgroepen

Zondag 19 november

Ontmoetingskerk	10.30 uur	Ontmoetingsviering
		ds. Wouter Slob en pastor Els Geelen
Stevenskerk O.C.P.	10.00 uur	ds. Paul Oosterhoff
Ev. Lutherse Gem.	10.00 uur	ds. Susanne Freytag (HA)

Collecte voor:

1. Algemeen diaconaal werk
2. PGN

Zondag 26 november

Bartholomeuskerk	10.00 uur	ds. Wouter Slob
Maranathakerk	09.30 uur	Marije Klijnsma
Ontmoetingskerk	09.30 uur	diaken Theo van Driel
Stevenskerk O.C.P.	10.00 uur	ds. Pieter Endedijk
Studentenkerk	11.00 uur	ds. Marieke Fernhout

Collecte voor:

1. Algemeen diaconaal werk
2. PGN: onderhoud gebouwen

Zondag 3 december

Maranathakerk	09.30 uur	ds. Wouter Slob
Stevenskerk O.C.P.	10.00 uur	Trees Versteegen
Ev. Lutherse Gem.	10.00 uur	ds. Susanne Freytag (HA)
Studentenkerk	11.00 uur	Nicole Schubert

Collecte voor:

1. Advent: straatkinderen in Oeganda
2. PGN

Zondag 10 december

Ontmoetingskerk	09.30 uur	onderwegdienst cantorijen
Stevenskerk O.C.P.	10.00 uur	Wilma Hartogsveld
Studentenkerk	11.00 uur	ds. Marieke Fernhout

Collecte voor:

1. Advent: ontheemde kinderen in Myanmar
2. PGN: werkgroepen

Kerkdienst online (terug)kijken

U kunt de diensten van de Ontmoetingskerk en Maranathakerk via internet beluisteren of (terug)kijken:

www.pkn-nijmegen.nl/eredienst/kerkdiensten-online

Samen op weg moet je leren

COLUMN

In Rome vindt op dit moment een bijzondere kerkvergadering plaats over het thema synodaliteit. Die vergadering heet zelf ook synode. Dat is een jong instituut in de rooms-katholieke kerk, in 1965 als vrucht van het Tweede Vaticaans Concilie opgericht als overlegorgaan om de samenwerking tussen paus en bisschoppen en tussen de bisschoppen onderling te bevorderen. Die synode komt om de twee of drie jaar bij elkaar rond een bepaald thema en brengt adviezen uit aan de paus. Het is dus als gremium in de rooms-katholieke betrekkelijk jong, maar het is wel een overlegorgaan met oude papieren, want in de vroege kerk was er een drukke praktijk van synodes: veel besluiten over de koers van de kerk kwamen in de eerste eeuwen via synodes tot stand.

Het woord 'synode' betekent letterlijk: samen op weg. Paus Franciscus wil deze vorm van nadenken, spreken en besluiten over de koers van de kerk de plaats teruggeven die zij in de vroege kerk had. En daarom heeft hij het zogenaamde 'synodale proces' in gang gezet. De synode die nu in Rome plaatsvindt, is voorbereid in een consultatieronde van twee jaar, waarin gelovigen uit de hele wereld hun inbreng konden hebben. Paus Franciscus heeft daar bewust ook de zusterkerken van andere tradities bij willen betrekken. Dat is ook het geval bij de synode in Rome: ook daar zijn vertegenwoordigers van de andere christelijke kerken aanwezig. En wat helemaal nieuw is: niet alleen de bisschoppen die aan de synode deelnemen, hebben stemrecht, maar ook anderen, ook niet-ambtsdragers in de kerk, ook dus vrouwen.

Paus Franciscus is ervan overtuigd dat het gesprek over de toekomst van de rooms-katholieke kerk niet kan zonder de ervaringen en inzichten van de andere kerken. Ook dat is nieuw: de rooms-katholieke kerk was er vroeger nogal sterk van overtuigd de wijsheid in pacht te hebben. Het synodale proces is dus beslist ook een oecumenisch proces. Veel andere kerken kennen eigen vormen van synodaliteit. Voor

mensen uit de protestantse traditie heeft het woord synode een vertrouwde klank. In de PKN is de generale synode het hoogste bestuursorgaan, zeg maar de landelijke kerkenraad. In de theologische beraadgroep van de landelijke Raad van Kerken hebben we verschillende vormen van synodes en synodaliteit besproken, en daar werd mij duidelijk dat het woord niet voor iedereen een positieve klank heeft. Voor vrijgemaakten bijvoorbeeld is het woord synode lange tijd belast geweest door de scheuring in 1944.

Het oecumenische karakter van het synodale proces heeft een bijzondere uitdrukking gekregen door de oecumenische gebedsdienst die op zaterdag 30 september in Rome op het Sint-Pietersplein plaatsvond. Die was een gezamenlijk initiatief van de prior van de gemeenschap van Taizé en paus Franciscus. Er waren duizenden jongeren en jongvolwassenen aanwezig en ook leiders van andere kerken, onder wie de Nederlandse aartsbisschop van de oudkatholieken, mgr. Bernd Wallet. In Nijmegen hebben we ons bij het gebed aangesloten met een Taizéviering in de Dominicuskerk, waarbij 125 aanwezigen waren uit verschillende katholieke en protestantse gemeenschappen in de stad.

Paus Franciscus beklemtoont steeds dat het synodale proces een leerschool is in het luisteren naar elkaar en vooral naar degenen naar wie tot dusverre in de kerk weinig of niet geluisterd werd. Het betekent ook luisteren naar wat andere kerken ons kunnen leren. In Nederland leidde het Samen op Weg-proces tot de vorming van de PKN. Wie weet waar het Samen op Weg-proces van de rooms-katholieke kerk ons nog gaat brengen?

Peter Nissen

B
I
J
B
E
L

L
E
E
S
R
O
O
S
T
E
R

woensdag	18 oktober	Openbaring 3:7-13	zondag	12 november	Matteüs 24:1-14
donderdag	19 oktober	Openbaring 3:14-22	maandag	13 november	Matteüs 24:15-28
vrijdag	20 oktober	Psalm 73	dinsdag	14 november	Matteüs 24:29-35
zaterdag	21 oktober	Matteüs 22:1-14	woensdag	15 november	Matteüs 24:36-44
zondag	22 oktober	Matteüs 22:15-22	donderdag	16 november	Matteüs 24:45-51
maandag	23 oktober	Matteüs 22:23-33	vrijdag	17 november	Openbaring 12:1-12
dinsdag	24 oktober	Matteüs 22:34-46	zaterdag	18 november	Openbaring 12:13-18
woensdag	25 oktober	Psalm 109:1-20	zondag	19 november	Openbaring 13:1-10
donderdag	26 oktober	Psalm 109:21-31	maandag	20 november	Openbaring 13:11-18
vrijdag	27 oktober	Openbaring 4:1-11	dinsdag	21 november	Openbaring 14:1-13
zaterdag	28 oktober	Openbaring 5:1-14	woensdag	22 november	Openbaring 14:14-20
zondag	29 oktober	Openbaring 6:1-8	donderdag	23 november	Psalm 12
maandag	30 oktober	Openbaring 6:9-17	vrijdag	24 november	Matteüs 25:1-13
dinsdag	31 oktober	Psalm 10	zaterdag	25 november	Matteüs 25:14-30
woensdag	1 november	Openbaring 7:1-17	zondag	26 november	Matteüs 25:31-46
donderdag	2 november	Openbaring 8:1-13	maandag	27 november	Openbaring 15:1-8
vrijdag	3 november	Openbaring 9:1-12	dinsdag	28 november	Openbaring 16:1-11
zaterdag	4 november	Openbaring 9:13-21	woensdag	29 november	Openbaring 16:12-21
zondag	5 november	Matteüs 23:1-15	donderdag	30 november	Jesaja 63:1-6
maandag	6 november	Matteüs 23:16-28	vrijdag	1 december	Jesaja 63:7-14
dinsdag	7 november	Matteüs 23:29-39	zaterdag	2 december	Jesaja 63:15-64:2
woensdag	8 november	Psalm 11	zondag	3 december	Jesaja 64:3-11
donderdag	9 november	Openbaring 10:1-11	maandag	4 december	Openbaring 17:1-8
vrijdag	10 november	Openbaring 11:1-14	dinsdag	5 december	Openbaring 17:9-18
zaterdag	11 november	Openbaring 11:15-19	woensdag	6 december	Openbaring 18:1-8

GO en het snorkelen

GO@PKN-Nijmegen.nl

De zee, een mooie baai in een ver land.... Daar word je ontspannen van; daar geniet je van; het kan je rustig maken. Zwemmend of varend kijk je naar de watervlakte met rimpelingen of golfjes en ziet misschien soms iets boven water komen: een kopje van een schildpad, die even lucht moet happen, of een bijna springende dolfijn, die een eindje meezwemt.

Onder jouw boot en onder jouw zwemmende lichaam gebeurt er echter van alles en is er een heel andere wereld te ontdekken. En dat avontuur ga je aan als je gaat snorkelen. Nee, je kunt niet heel diep gaan, maar door te blijven drijven met jouw hoofd naar beneden, kun je een hele bijzondere wereld ontdekken..... wuivende planten, gekleurde koralen, begroeide rotsjes en scholen schitterende vissen in allerlei kleuren. Soms zie je een grazend schildpadje, dat wat onhandig naar boven peddelt om een hap adem te nemen, wat je ontroert.

Zijn wij als kerkmensen af en toe niet te vluchtig bezig? Varen en zwemmen we aan de oppervlakte en houden we het luchtig? Praten we met elkaar over baan, bezigheden, familie, ziektes, maar gaan we niet dieper op belangrijke zaken in?

In onze gemeente is best veel snorkelmateriaal aanwezig: denk aan de bijbellunch, de filosofiegroep, de 20-30 groep, de rouwgroep, de belijdenis-/ catechisatiegroep. Maar misschien ook heel laagdrempelig: de buurtcontactgroep: een fijne manier om in jouw buurt wel en wee uit te wisselen, dieper in te gaan op levensvragen of thema's, die in ons leven en de maatschappij spelen, maar ook er te zijn voor elkaar als een luisterend oor of een paar nodige handjes te zijn. In Coronatijd hebben mensen elkaar in diverse vormen kunnen ondersteunen.

Nee, een duikcursus behoeft je niet te volgen. Snorkel samen met anderen en ontdek hoe mooi het is als je onder dat oppervlaktewater kijkt en wat je ervaart. Binnenkort is er een bijeenkomst voor alle leden van Buurtcontactgroepen, maar ook voor wie daar mogelijk belangstelling voor heeft. Kom daar naartoe; ga mee!

Michèle van der Steenstraten

Schrijft u mee?

De werkgroep Jeugd en Jongeren wil graag alle kinderen van de PGN in de kindernevendienstleeftijd een uitnodiging voor het kinderkerstspel op 24 december sturen, of ze weleens in de kerk komen of niet. Een handgeschreven kaartje is dan natuurlijk het leukst. Vanwege de hoge portokosten van tegenwoordig willen we de kaarten zoveel mogelijk ook persoonlijk laten bezorgen. Dat is nog best een klus, maar vele handen maken licht werk. Daarom hopen we dat u ons wilt helpen.

Op zondag 22 oktober organiseren we een schrijfsessie tijdens het koffiedrinken na de dienst, in de Tuinkamer van de Ontmoetingskerk. Schrijft u ook mee? En zou u, als dat lukt, wat geschreven kaarten willen meenemen en bezorgen? Daar zou u ons erg mee helpen.

Alvast veel dank, namens werkgroep Jeugd en Jongeren,
Hendrik Jan Bosman

Swingende gospel

Zaterdagmiddag 4 november kun je in de Maranathakerk meedoen aan een zangworkshop, met aansluitend een korte viering waarin de ingestudeerde liederen terugkomen.

Tijdens een workshop leren we onder energieke leiding van Brechtje Verboven gospel- en soulnummers. We beginnen met een opwarming voor lijf en stem en gaan daarna met behulp van een pianist nummers instuderen. Iedereen die zin in zingen heeft kan meedoen aan de workshop. Niveau is niet belangrijk, het gaat om enthousiasme. Als er een paar mensen in de groep zijn met zangervaring kunnen we waarschijnlijk ook meerstemmig zingen. Het is leuk als er een grote groep mensen meedoet, zodat we een heus swingend gospelkoor kunnen vormen in de viering.

Deelname aan de workshop kost € 7,50. Je kan je tot 1 november opgeven via inspiratie@pkn-nijmegen.nl
Tijd: 13.45 (inloop) en aanvang 14.00 uur; de workshop duurt tot 16.00 uur. Aansluitend om 16.30 uur een korte viering die geleid wordt door Marije Klijnsma. De viering is ook bij te wonen zonder deelname aan de workshop.

Ontmoetingsmaaltijd

Vanuit de werkgroep Inspiratie houden we 14 december een Ontmoetingsmaaltijd in de Maranathakerk. Wie ontmoet wie? Uitgenodigd zijn mensen vanuit de Moslim gemeenschap, Sema, vanuit de Lutherse kerkgemeenschap en onze PKN-gemeenschap. We gaan met elkaar aan tafel en zoeken naar wat ons verbindt met anders gelovigen en met elkaar. Kunnen we kijken naar - en uitwisselen van - ieders geloofsbelevingen? Kunnen we uit onze eigen bubbel komen en...durven we dat?? We zoeken naar vormen die dit mogelijk maken en uitnodigend zijn.

Deze aankondiging is vroeg, maar we zijn aan een maximum aantal deelnemers gebonden, dus geef je bijtijds op via: jeheusinkveld@hotmail.com

Meer aankondigingen en details volgen, ook in de kerkapp. In ieder geval proberen we er een mooie – zinvolle, maar ook lekkere avond van te maken!

Noteer maar vast 14 december rond 6 uur inloop, eten half 7. We zien en ontmoeten jullie graag!

Namens de werkgroep Inspiratie,
Ella Heusinkveld

Diaconale collecten

22 oktober: Werelddiaconaat

Indonesië: Sterke vrouwen in de kerk

De lokale kerkgemeenschappen op Papoea, Indonesië, spelen een belangrijke rol in de samenleving, vooral in de vaak afgelegen gebieden waar onderwijs en gezondheidszorg slecht functioneren. Veel vrouwen nemen sociale en pastorale taken op zich. Kerk in Actie ondersteunt de kerk op Papoea in het toerusten van vrouwen voor deze taken. Zij kunnen een diaconale of maatschappelijke training, een alfabetiseringscursus of naailes volgen. Ook geeft de kerk vrouwen via een voedingsprogramma voorlichting over gezonde voeding.

29 oktober: stichting Perspectief

Stichting Perspectief richt zich op boeren- en tuindersgezinnen die door een structureel laag inkomen in een moeilijke situatie zijn geraakt, met als gevolg: gedwongen bedrijfsbeëindiging en soms faillissementen. Dit leidt tot armoede en sociale uitsluiting, verlies van inkomen en veerkracht. Door het bieden van een financiële tegemoetkoming voor een korte vakantie, kunnen deze gezinnen mogelijk even tot rust en ontspanning komen. In het bijzonder voor kinderen is het van waarde om met het gezin op vakantie te kunnen gaan en ook een verhaal over hun vakantie te kunnen vertellen op school. Het vakantiefonds bestaat ruim tien jaar (2005) en is sinds 2016 een zelfstandig project.

5, 19 en 26 november: Plaatselijke diaconie

De opbrengst van deze collecten zijn bestemd voor algemene onkosten van de diaconie van onze gemeente. Om de diaconale activiteiten gaande te houden zijn we afhankelijk zijn van bijdragen uit de gemeente.

12 november: stichting de Instap

Stichting De Instap is een vrijwilligersorganisatie die een Huisvesting Plus-programma biedt voor ex-gedetineerden (direct na detentie) en voor kwetsbare mensen met complexe problematiek. De Instap heeft als missie ex-gedetineerden een soepele overgang van detentie naar de maatschappij te bieden om zo een hernieuwde instap in de samenleving te realiseren. De Instap gelooft in een inclusieve samenleving waarin iedereen een nieuwe kans verdient om een maatschappelijk geaccepteerd bestaan op te bouwen.

3 december: Kinderen in de knel Straatkinderen in Oeganda

In de Oegandese hoofdstad Kampala leven duizenden kinderen op straat. Veel van hen zijn weggevlucht van bevoerde omstandigheden thuis. Ze gaan niet naar school en lopen risico op uitbuiting. Kerk in Actie werkt samen met drie Oegandese organisaties die deze kinderen opvangen en herenigen met familie in hun geboortedorp. Ze zorgen dat de kinderen daar weer naar school gaan of een vak kunnen leren. Ook doen ze er alles aan om te voorkomen dat nieuwe kinderen naar de stad trekken.

Symbolische bloemsiergroep

Er zijn kerkdiensten waarbij u een bloemschikking ziet die meer is dan een bos bloemen. Denk maar aan de startzondag van een paar weken geleden. Soms wordt er een uitleg gegeven aan de schikking en dat geeft dan een meerwaarde aan het geheel, ook aan de dienst. Bij feestdagen en weken daaraan voorafgaand wordt in de Ontmoetingskerk al aandacht hieraan geschonken.

Dit gebeurt ook wel in de Maranathakerk, maar daar kampen we met een krappe bezetting, 2 personen, waardoor het niet altijd gerealiseerd kan worden. Omdat we om en om diensten in 2 kerken houden zou het mooi zijn als dit in beide kerken wel kan! U voelt hem al aankomen: wie heeft zin om hierin mee te gaan doen? Hoe meer mensen die meedenken...hoe meer ideeën en hoe meer handen....

Misschien denkt u /je :ik kan dat helemaal niet, ik ben niet creatief, ik heb nog nooit iets met bloemen gedaan...enz. Maar alles is te leren, je hoeft het niet alleen te doen, het is heel fijn om dit met een groepje te doen. Allemaal redenen om te denken...ja, ik stap eens uit m'n comfort zone (thema van de startzondag) en ga meedoen!

We willen heel graag elkaar ondersteunen in beide kerken. Het brainstormen doen we samen, maar uitvoeren als het mogelijk is in beide kerken en ook een beetje op eigen wijze. Het zal zeker niet elke zondag gebeuren, maar wel Eeuwigheidszondag, Advent, Kerst, 40 Dagentijd, Pasen, Pinksteren, Startzondag...misschien nog bij heel bijzondere zondagen.

Wie heeft zin mee te doen en dan vooral in de Maranathakerk? Vrijdag 17 november komen we bij elkaar om het plan voor advent en kerst te bespreken. Wil je daar eens bijzijn welkom om half 4 in de Ontmoetingskerk.

Om meer te weten te komen mag u /je mij bellen:

024 - 8453087 of mailen: jeheusinkveld@hotmail.com

Een hartelijke groet,
Wil Lootsma, Baukje Koers, Ella Heusinkveld en
de bloemsiergroep van de Ontmoetingskerk

29 oktober: concert door 'eigen' musici

Zondagmiddag 29 oktober zal in de Maranathakerk een concert worden gehouden, aanvang 15:00 uur. Dit concert met gevarieerde muziek en zang, en op uiteenlopende instrumenten, zal door musici uit onze eigen gemeente worden uitgevoerd. Daar tussendoor zullen twee korte verhalen worden verteld. Nadere mededelingen volgen later in zondagsnieuws, website en app.

Nieuws vanuit de vierplekken

Contactadressen pastores

Neem contact op met een van de pastores als u behoefte heeft aan een pastoraal gesprek of als u praktische hulp nodig heeft. Voelt u niet bezwaard, daar zijn onze pastores voor.

- Ds. Wouter Slob:
tel. 06 - 191 778 44
wouter.slob@pkn-nijmegen.nl

- Marije Klijnsma:
tel. 06 - 190 474 40
marije.klijnsma@pkn-nijmegen.nl

- diaken Theo van Driel:
tel. 06 - 181 936 12
diaconie@pkn-nijmegen.nl

In memoriam

dhr. Dick Scheuijt

Op 16 september overleed dhr. Dick Scheuijt. Dick was al tien jaar aan de dialyse, maar kreeg er steeds meer klachten van. Tijdens de verhuizing van de Malderburchtstraat naar de Kievitstraat, die nog maar net achter de rug was, lag hij nota bene in het ziekenhuis: hij kwam in andere woning thuis dan waar hij vandaan was gegaan. Tijd om er thuis te geraken heeft hij nauwelijks gehad. Het ging snel achteruit en uiteindelijk heeft hij besloten de dialyses te staken. Dan weet iedereen dat de laatste fase is aangebroken. Graag wilde hij met gebed en zegen afscheid nemen van het leven en zo zijn we met zijn geliefden rond zijn sterfbed samen geweest. Een indrukwekkend moment.

Dick Scheuijt was geboren in Avereest bij Dedemsvaart, maar kwam na school te werken bij de Postcheque- en girodienst in Den Haag. Zijn hele leven is Dick in die branche werkzaam geweest en kwam na Den Haag in Arnhem te werken. Het bedrijf had woningen in de destijds net opgeleverde Aldenhof. Hij was inmiddels getrouwd met Truus die elkaar op dansles hadden leren kennen. Het echtpaar kreeg twee kinderen Elly en Sandra.

Hoewel Dick altijd met plezier heeft gewerkt, greep hij de mogelijkheid om met de VUT te gaan met beide handen aan. Veel hebben ze nog kunnen ondernemen. Toen de nierziekte zich openbaarde, kon Dick zoals zo vaak, goed de bakens verzetten en ging niet bij de pakken neerzitten. De langdurige dialyses zouden niettemin na toen jaar hun tol eisen. Op 23 september hebben we hem uitgeleide gedaan en voor het laatst 'uitgezwaaid'. Hij ruste in vrede.

mw. Gonnie van Kamp

Op 21 september 2023 is overleden mw Gonnie van Kamp. Ruim vijftig jaar heeft Gonnie met haar man Jan aan de Rembrandtstraat gewoond, en hij nog veel langer want het was zijn ouderlijk huis. Eind vorig jaar zijn beiden in Dekkerswald opgenomen, maar helaas op verschillende afdelingen. In maart overleed Jan en is Gonnie naar La Verna in Wijchen gegaan om dichterbij dochter Astrid en haar gezin te zijn. Met het verlies van haar vertrouwde woonplek en het overlijden van Jan raakte Gonnie snel nog verder verdwaald in de tijd. En raakte de grip op het leven kwijt. Voor iemand die altijd de touwtjes in handen had ongetwijfeld moeilijk en angstig. Astrid is met hulp van familie en vrienden haar zo goed als mogelijk nabij geweest. Uiteindelijk was het op. In een ritueel aan bed hebben met een zegen afscheid van haar genomen waarna ze in slaap kwam. Het heeft nog enkele dagen geduurd voordat ze haar rust heeft gevonden.

Gonnie was geboren in Friesland, maar het gezin verhuisde voor het werk van vader spoedig naar Beekbergen en later Arnhem. Beiden werkzaam bij de firma Weijers ontmoetten Jan en Gonnie elkaar en trouwden ze in 1968. Grote vreugde was er bij de geboorte van Astrid, maar verdriet dat er geen broertje of zusje kwam.

Gonnie en Jan hebben zich lang verdienstelijk gemaakt in het vrijwilligerswerk, eerst in huize Margriet, later Dekkerswald. Ook kerkelijk droegen ze hun actieve steentje bij. De laatste jaren waren door een aandoening van Jan niet zo makkelijk, maar ook Gonnie ging op het laatst snel achteruit. Astrid is haar steeds nabij geweest.

Op 26 september hebben we in Jonkerbos afscheid van Gonnie genomen.

Onze eigen PGN app is er!

Zoek in de Play Store of App Store op PGNijmegen

mw. Marina van Veen

Op 27 september overleed mw Marina van Veen. Met haar man Henk heeft ze aan de Malvert gewoond maar alweer lange tijd woonde ze op de Hendrik de Keijserstraat 1. Mw van Veen was al 27 jaar weduwe en kampte de laatste tijd met allerlei kwalen. Toch leek aan de lange periode van behandelingen en ingrepen juist een eind te komen. Ze bereidde zich voor op een laatste oogoperatie en de andere kwalen waren stabiel en rustig. Als genadeklap kwam echter de diagnose acute leukemie. Deze nieuwe kwaal sloeg verwoestend om zich heen, maar mw van Veen was ook volkomen uit het veld geslagen; en had er vrede mee.

Mw van Veen was een bescheiden vrouw, die zichzelf niet snel op de voorgrond zou plaatsen. Dat was haar ook niet bijgebracht. Eerder: haal je maar niet te veel in het hoofd! Bescheidenheid is een deugd, maar kan ook ten koste gaan van iemand zelf. Als Christus ons aanvaardt, kan er echter geen reden zijn om je zelf min te achten. Daarom mogen wij van genade en uit liefde leven. Daarover ging ook de afscheidsdienst op 2 oktober. Het echtpaar van Veen heeft geen kinderen gekregen. Het groepje nabestaanden is klein, maar zal haar zeker gaan missen. Zus Conny, met wie Marina intensief en hecht optrok, zal het gemis een grote leegte betekenen. Maar ook de anderen die om haar heen stonden, verliezen in haar een geliefde tante, een geliefd mens. Misschien wel tot haar eigen verbazing. Bij de uitvaartplechtigheid lasen we uit de trouwtekst: 'Ik moet heden in uw huis verblijven.' Wellicht als aansporing bedoeld om Christus in het huwelijk toe te laten. Maar ook een troost dat Christus te gast wil zijn. Nu mag het andersom gelezen worden; Marina van Veen is bij God thuisgekomen. Zo verenigd met haar man mogen we haar veilig weten.

Ds Slob

Huwelijk**Shnouda Touma en Angelique Verkade**

Op 18 november is er een bijzonder huwelijk. De protestantse Angelique Verkade zal in het huwelijk treden met de Syrisch-orthodoxe Shnouda Touma. Shnouda heeft lang in Nijmegen gewoond en de familie is, voordat ze naar elders verhuisden, meelevend betrokken geweest in de Ontmoetingskerk. Het huwelijk zal worden bevestigd

in de Syrisch-orthodoxe Mor Augin kerk in Hengelo (Castorweg 2, 7556 MD), waarvoor de bisschop speciaal toestemming heeft verleend. Abuna Simon Salima en ds Wouter Slob zullen beide voorgaan, en pr Joska van der Meer, die het gezin goed kent, zal de huwelijksbijbel overhandigen. Een bijzondere oecumenische viering waar we ons op verheugen! Belangstellenden zijn van harte welkom, de dienst begint om 16.00 uur.

Bij de diensten

Op 22 oktober gaat pr Marije Klijnsmas voor in de Ontmoetingskerk

Op 29 oktober treffen we in de Maranathakerk weer een oude bekende: ds Rainer Wahl zal voorgaan. Fijn dat hij er weer eens is! Medewerking wordt verleend door het koor Joy.

Op 31 oktober spijkerde Maarten Luther volgens de overlevering zijn 95 stellingen aan de kerkdeur van Wittenberg. Dat wordt als begin van de reformatie wordt beschouwd. In feite was het niet de eerste, en ook niet de laatste hervorming. Luther wilde de kerk van binnenuit hervormen zoals eerder al veel vaker was gebeurd, maar het liep uit op het stichten van een nieuwe kerkelijke traditie. Dat is echter niet het eindpunt: de reformatie moest steeds hervormd worden, zoals een oude gedachte luidt. Wat dat kan betekenen zullen we in de dienst op dinsdag 31 oktober horen. Op deze gedenktag van de kerkhervorming houden de Evangelisch-Lutherse Gemeente en de Protestantse Gemeente Nijmegen gezamenlijk een dienst. Het is voor het eerst na het reformatiejaar 2017 dat de twee tot de protestantse kerk behorende gemeenten in Nijmegen gezamenlijk de hervormingsdag gedenken. Voorgangers zijn ds Susanne Freytag en ds Wouter Slob. De dienst met viering van het Heilig Avondmaal wordt gehouden in de Lutherse Kerk en begint om 19.30 uur.

Op 5 november opnieuw een vertrouwde stem: ds Johan Dorst gaat voor in de Ontmoetingskerk.

Op 12 november verzorgt de werkgroep diaconie de dienst.

Op 19 november is er een Oecumenische Ontmoetingsviering in de Ontmoetingskerk. Namens de PG zal ds Wouter Slob. Medewerking wordt verleend door het Mediorenkoor.

Op 26 november is het Eeuwigheidszondag en gedenken we de overledenen van het afgelopen jaar. Op alle drie de vierplekken is er dienst. In de Ontmoetingskerk zal pr Theo van Driel voorgaan. In de Maranathakerk gaat pr Marije Klijnsmas voor. En in de Bartholomeuskerk leidt ds Wouter Slob de dienst.

Protestantse Vrouwendienst**PVD Dukenburg / Lindenholt / Hatert**

Op 28 september is ds. Wouter Slob ons komen vertellen over zijn pelgrimagede per fiets met zijn vrouw Nicoline naar Santiago de Compostella. Het was een interessante middag, waarin we veel over de route en de geschiedenis hebben gehoord. We hebben mooie foto's van de omgeving, de kloosterkerken en Abdijen gezien. Het ophalen van de stempeltjes was niet altijd even gemakkelijk! Ook vertelde hij enthousiast over de vele interessante mensen, die ze onderweg ontmoet hebben. Al met al een zeer geslaagde middag.

De volgende middag zal op donderdag 19 oktober worden gehouden, omdat de week erna de voorbereidingen voor de Klaasmarkt in volle gang zijn.

U bent welkom om 14.00 uur. We beginnen dan eerst met een kopje koffie of thee met een traktatie. Daarna gaan we kijken naar een Australisch-Amerikaanse film "Lion".

De Indiase jongen Saroo Brierley raakt op vijfjarige leeftijd in Khandwa gescheiden van zijn broer Guddu. Saroo stapte in een lege trein die wegrijdt en hij komt terecht in Calcutta, waar hij de taal niet kent. Hij blijft in leven door zijn kostje bij elkaar te zoeken en slaapt op straat. Hij komt uiteindelijk terecht in een soort weeshuis. Van daaruit wordt hij geadopteerd door een Australisch echtpaar. Saroo doet goed zijn best en wordt een succesvolle student. Hij gaat naar Melbourne. Hij gaat zich verdiepen in zijn afkomst en wil weten waar hij vandaan komt.

Mocht u niet op eigen gelegenheid naar de kerk kunnen komen, neem dan vóór 17 oktober contact op met mevrouw Trudy Broekhuizen, tel. 3440067. Vervoer wordt dan geregeld.

Wij hopen u allemaal weer te zien op 19 oktober.

De dames van de Vrouwendienst

PVD Maranathakerk**Terugblik contactmiddag van 12 september**

Bij de opening van het PVD-seizoen was er ook een korte terugblik op de feestelijke startzondag in de kerk. Een mooie eredienst, daarna allerlei activiteiten en een overvloed aan lunchgerechten door kerkgangers bijeengebracht. Zo'n startzondag werkt bemoedigend. Je zou zeggen: "Zorg dat je d'r bij komt, bij de kerk, bij de kerk".

Want, mensen hebben mensen nodig. Dat was de boodschap die de prachtige bloemschikking van Baukje Koers inhield.

De verscheidenheid van de gemeente werd gesymboliseerd door verschillende bloemen en kleuren. Het blad van de vingerplant verwees naar de uitgereikte hand van God.

Mensen hebben mensen nodig; daarom zijn in 2017 buurtgroepen opgericht. Er bestaan nog steeds buurtgroepen van de kerk.

Dat is een goed initiatief geweest. Wie zich niet bij een buurtgroep heeft aangesloten, kan dat nog altijd doen. Elke groep heeft een eigen programma, waarvoor ieder ideeën aan kan dragen.

Het thema van deze middag was: 'Terug naar vroegere tijden'. Co Heurter vertelde met acteertalent over haar grootvader, die in de wijde omgeving een bericht van overlijden ging 'aanzeggen', zoals dat toen genoemd werd. Ook in barre winterkou liep hij van boerenhoeve naar boerenhoeve. Gelukkig vroeg men hem bij menig adres binnen voor een opwarmertje, een neutje.

Bij het laatste adres kwam opa wat onvast op de benen aan. Na Co diepte Michèle herinneringen op aan haar vroege jeugd in Rotterdam. Geboren in de oorlog, vader krijgsgeslagen in Sint Michielsgestel, kreeg zij de naam die daaraan herinnert: Michèle.

De meeste aanwezigen konden zich de olieman, de langs deuren leurende marktkramer, de visboer, de ijscoman e.a. nog levendig herinneren. Ook werd de olielamp, het koken op een petroleumstel, de kolenkachel terug in het geheugen geroepen.

Na de pauze: Liedjes van Vroeger. Ieder kreeg een blad met 10 van tekeningen te raden liedjes, die we met behulp van teksten uit het boekje 'Liedjes uit de oude doos' hebben gezongen.

De zang werd ondersteund door van You Tube opgenomen versies van deze liederen, die door Willem op het scherm werden getoond.

Tenslotte volgde de traktatie van een broodje kroket en losgezongen als we waren uit het liedboek Lied 423: Nu wij uiteengaan, vragen wij God.

Hieronder een impressie van de middag (foto van Cor Sikkens).

Bericht van overlijden

Op 21 september is overleden onze oud-medewerkster Gonnje van Kamp.

Gedurende tientallen jaren heeft zij zich met hart en ziel ingezet als bezoeker voor de PVD-Oost. In november van het vorige jaar hebben wij op de ouderenmiddag afscheid van haar genomen als medewerkster.

Het werd haar allemaal te veel door de ziekte van haar man Jan, die inmiddels ook is overleden. Heel kort daarna werd zij zelf ernstig ziek. Wij hopen dat zij nu haar rust heeft gevonden.

De crematie heeft inmiddels op 26 september plaats gevonden.

Namens alle medewerksters van de PVD Maranathakerk,

Ans te Kiefta

Contactmiddag dinsdag 17 oktober

We vinden het heel fijn, dat ds. Slob bereid is om ons met beeld en verhaal deelgenoot te maken van de pelgrimage van hem en zijn vrouw Nicolien naar Santiago de Compostella.

Ze hebben de hele reis vanuit Nijmegen fietsend volbracht! We horen graag wat het pelgrimeren voor hen heeft betekend.

Met een hartelijke groet,
Addie Wanders: tel. 024 355 84 71
e-mail: abaddiewanders@hotmail.com

Activiteit**Kleuterviering**

Zondag 12 november is er weer een viering speciaal voor peuters en kleuters. Deze vieringen zijn dit jaar steeds om 10.00 uur.

We willen kleine kinderen spelenderwijs kennis laten maken met de verhalen die in de bijbel staan. Tijdens de viering zullen we vooral veel zingen op bekende melodieën van kinderliedjes met andere teksten. Na ongeveer 40 minuten sluiten we de viering af met limonade en koffie. Op 12 november gaat het over Sint Maarten en komen we samen in de Maranathakerk. Wees welkom! Voor wie: gezinnen met kinderen van 0 tot 6 jaar. De volgende keer is zondag 14 januari 2024.

Namens werkgroep kleutervieringen,
Els Geelen, Renske Schoenmaker,
Stephanie Franken en Wouter Slob

Najaarsprogramma in de Ontmoetingskerk: Verwijdering - verbinding

Steeds meer leven we in onze samenleving in onze eigen 'bubble', ons eigen kringetje van leeftijdgenoten, familie of vrienden. Daar voelen we ons op ons gemak, en voelen we ons veilig. Soms realiseren we ons echter dat dat je blik op de wereld kan beperken. Wat gebeurt er als je kennismak met mensen die je normaal niet veel spreekt? Hoe leven zij hun leven? Wat kun je van hen leren? Hoe doorbreek je die eigen kring en hoe verruim je je blikveld?

In onze tijd zijn alle meningen mogelijk en via sociale media beschikbaar. We zien door de bomen het bos niet meer en weten niet meer wie we wel en niet vertrouwen kunnen. Logisch dat mensen zich terugtrekken in de veilige bastions van het eigen gelijk? Alle tegenstemmen worden tegenstanders die buiten de deur, bestreden en liefst overwonnen moeten worden.

De kerk is niet onbekend met 'wentelen in eigen gelijk', maar stilaan raken we overtuigd dat het geen goed idee is. Het leidt tot polarisatie, maatschappelijk ontwrichting, tot eenzaamheid en verhindert nieuwe verrassende inzichten. De notie van naastenliefde vereist geen verwijdering van andersdenkenden maar zoekt naar verbinding. Krijgt daarin niet ook de 'aanzegging' vorm, die ook godsdienstig altijd het eigen gelijk nuanceert?

Hoe kunnen we vanuit deze grondgedachte een bijdrage leveren aan het opbreken van de polarisatie en naar verbindingen zoeken?

Programma

Alle activiteiten vinden plaats in de Ontmoetingskerk. Enkele activiteiten zijn hiernaast uitgelicht.

Maandag 30 oktober 19.30 - 21.30 uur

Lezing door Dick Wolters - Kerk: burcht of brug?

Zaterdag 4 november 15.00 - 17.00 uur

Vernissage van de expositie die van 4 november t/m 13 december in de Ontmoetingskerk te zien is rondom het thema 'Verwijdering - verbinding'

Donderdag 9 november 19.30 - 21.30 uur

Gespreksavond met burgemeester Hubert Bruls

Vrijdag 17 november 19.30 - 21.30 uur

Korenavond: Lever voor 22 oktober uw favoriete lied aan over verbinding, wie weet wordt het deze avond ten gehore gebracht!

Donderdag 23 november 19.30 - 21.30 uur

KunstZINNige avond

Dinsdag 28 november 14.00 - 16.00 uur

Sacraal dansen; in verbinding met jezelf en met elkaar

Donderdag 7 december 19.30 - 21.30 uur

Filmavond met gesprek

One day after peace - Yom Achad Achari Hashalom (2012)

Woensdag 13 december

Het seniorenorkest brengt muziek rondom het thema ten gehore.

30 oktober: lezing Dick Wolters 'Kerk: burcht of brug?'

Om een open deur in te trappen: de glorie-dagen van de kerk in Nederland zijn voorbij. Het merendeel van de Nederlanders heeft er geen binding meer mee en als kerk spelen we nauwelijks meer een rol in het maatschappelijk discours. Kruipen we in ons eigen coconnetje? Of heeft de kerk een taak bij issues als individualisering en polarisering? Heeft de kerk nog een toegevoegde waarde in deze samenleving? Kan ze op een bepaalde manier een brug slaan? En hoe doe je dat? Maar ook: wat gebeurt er met onszelf en de kerk als we deze brugfunctie serieus nemen?

Dick Wolters (1980) is bezig met een promotieonderzoek naar de rol van de kerk in een seculiere samenleving en werkt als pionier-predikant in Amsterdam.

4 november: opening expositie KunstZINNig

We open een tentoonstelling waarin beeldende kunstenaars hun zeer uiteenlopende visies op het thema 'Verwijdering - verbinding' laten zien. Bij de opening laat koor Hatikwa muziek horen uit de joodse cultuur van over de hele wereld en zien we in tangodansen verbinding tot stand komen.

De tentoonstelling is te zien tot 14 december: di-do ochtend, vrijdagmiddag en op afspraak via kosters@ontmoetingskerk.nl. Op 23 november is een KunstZinnige avond rond de expositie.

9 november: Gespreksavond met burgemeester Hubert Bruls

In de seculiere maatschappij hebben overkoepelende 'grote verhalen' afgedaan. Dat is in zekere zin vast bevrijdend geweest, maar is het op langere termijn ook heilzaam? Zonder samenbindende factoren lijkt samenleving te verbrokkelen. We zoeken steun in onze eigen bubbels en beschouwen andersdenkenden als vijanden die weerstaan en bestreden moeten worden. Is er daarom misschien hernieuwde behoefte aan verbindende begrippen als naastenliefde, barmhartigheid en verantwoordelijkheid? Maar heeft de samenleving nog wel boodschap aan deze boodschap? Samen met Ekrem Yilmaz (Stichting Sema) en Wilma Hartogsveld (o.a. OCP) gaan we met burgemeester Hubert Bruls in gesprek om te zien hoe er vanuit politieke beleidsmaking over kan worden gedacht.

Hubert Bruls (1966) studeerde politicologie aan de Katholieke Universiteit Nijmegen, was lid van de Tweede Kamer en is sinds 2012 burgemeester van Nijmegen.

7 december: Filmavond 'One day after peace'

Een Palestijnse sluipschutter maakt ene einde aan het leven van een Israëliische soldaat in bezet gebied. Overweldigd door verdriet en rouw wil Robi Damelin, de moeder van de soldaat niet gevangen blijven in haat en vergelding en keert terug naar het land waar ze geboren is: Zuid-Afrika. Daar probeert ze zicht te krijgen op de methodes van de Waarheidscommissie, die onder leiding van aartsbisschop Tutu voorbij de wonden van het Apartheidsregime probeerde te komen. Kan ook in deze extreme situaties begrip groeien, en verharding worden doorbroken? Komen de ouders dan 'makkelijk' weg? Of is het een manier om ook zelf rust te vinden?

We vertonen een Idfa documentaire van Yom Achad Achari Hashalom uit 2012.

30 jaar Perplex / De Verwondering

Als ik leeftijdsgenoten vertel dat ik verbonden ben met Perplex weten ze vaak niet waar ik het over heb. Maar vertel ik dat dit het koffiehuis in de Eilbrachtstraat is, dan komen de herinneringen boven of vragen als: bestaat dat dan nog? En dat terwijl het pand al die jaren onafgebroken open is geweest.

“Iets meer dan 30 jaar geleden begon een groepje Nijmeegse christenen na te denken over hoe ze iets konden betekenen voor de mensen in Nijmegen. Uiteindelijk kozen ze ervoor om een voormalige pizzeria, ons huidige pand aan de Eilbrachtstraat, te kopen. Binnen een week waren de financiën binnen uit diverse hoeken! De naam was ‘Koffiehuis De Verwondering’. Eigenlijk was het bedacht als een café voor yuppen, maar al snel waren het vooral dak- en thuislozen die binnenkwamen - dat was ook helemaal goed. Een mooie tijd. Echter ongeveer 10 jaar geleden nam het aantal gasten en vrijwilligers zo af, dat het stichtingsbestuur zich afvroeg of het wel moest blijven bestaan. Toen kwam men in contact met één van de christelijke studentenverenigingen het plan om een studentengemeenschap te creëren. Vanwege het imago werd toen besloten om het café een nieuwe naam te geven: Perplex. Stiekem betekent het hetzelfde, maar wel in een fris jasje.”, zo vertelt Philinde van Selm.

Zij is 36 jaar jong, woont inmiddels 9 jaar in Nijmegen en is coördinator van de studentengemeenschap, d.w.z. ze leidt het kernteam dat zich bezighoudt met de diners, studiecafé en gebedsmomenten. Ook is ze sinds kort voorzitter van de stichting. Kortom, een echte duizendpoot dus, die via haar studentenwerk bij de Navigators hierin is gerold. Ik vraag haar wat ze mooi vindt aan de jubilerende stichting. Philinde zegt: Perplex is een plek waar je gewoon naartoe kunt gaan, dat geeft hoop. “Het idee dat er mensen zijn waar je gewoon mag aansluiten en gewoon bij mag horen, wat geen gesloten vriendengroep is. Ik heb daar zelf soms wel behoefte aan. Dus dat vind ik echt prachtig. Ook vind ik het heel bijzonder dat Perplex een initiatief is vanuit alle kerken in Nijmegen; er is niet één kerk of studentengroep eigenaar en de intentie is dat zoveel mogelijk groepen vertegenwoordigd zijn. Samen, met je eigen kleur en eigenheid, een eenheid vormen. Dat maakt sterk. Het is soms ingewikkeld om over verschillen heen te kijken. Maar vaak ben je te bang... en is het ook prachtig.”

Natuurlijk zijn er ook wel moeilijkheden te overwinnen, zoals het creëren van een eenheid tussen de verschillende onderdelen of geluidsoverlast voor degene die boven wonen als er een feestje is geweest in het koffiehuis. Philinde vergelijkt het met een gezin: “De vaat die blijft staan of dingen die niet op hun plek liggen. Eigenlijk de dingen waar je in een gezin ook tegenaan loopt. Het is niet altijd makkelijk om met anderen in één huis te wonen en dat vraagt soms veel aanpassingsvermogen, en welwillendheid.” Het is een veelkleurige community, bestaande uit verschillende onderdelen, die samen één geheel vormen, maar wat hen samenbindt is gastvrijheid, gezelligheid en aandacht. Hier valt het verschil tussen gastheer/vrouw en gasten weg en mag je gewoon jezelf zijn.

Binnenkort bestaat Perplex/ de Verwondering dus al dertig jaar en dat wordt groots gevierd. “Al 30 jaar zijn zoveel mensen betrokken, en zijn we vereerd geweest om zoveel gasten te ontvangen. We gaan dat vieren met ‘Heel Nijmegen Bakt’ op 27 oktober - een taartenwedstrijd. Op 28 oktober hebben we een jubileumviering in de Molenstraatkerk met verhalen van de afgelopen jaren, en daarna een borrel en

keuzeprogramma's in ons eigen pand. En op 10 / 24 november zijn er open maaltijden, want de gastvrijheid, gezelligheid en aandacht van Perplex moet je eigenlijk gewoon een keer zelf ervaren!”, zegt Philinde.

Haar droom is dat Perplex dag in dag uit een plek mag zijn die open is, waar mensen in kunnen lopen voor een praatje en een lekkere kop koffie. Een plek waar je altijd naartoe kunt, en waar gezelligheid, hoop en aandacht is. Een plek waar christenen relevant kunnen zijn met gastvrijheid, plezier en zorg waar nodig. Een echte presentieplek dus, waar de kerk aanwezig is in het hart van de samenleving. Wat zou je mee willen geven aan de lezers van het kerkblad, vraag ik aan haar.

“Ik denk dat we allemaal wel eens denken ‘wat zou ik nou kunnen doen aan de nood om me heen’. Best een lastige, want in je eentje ben je zo beperkt. Maar samen kunnen we meer. Dus stap eens bij ons binnen tijdens één van de activiteiten, maak verbinding met anderen en kijk hoe we in verbinding zoveel meer kunnen! Of je dat dan als gast of als teamlid doet? Dat maakt bij ons niet zoveel uit. We zien ernaar uit om je te ontmoeten!”

Theo van Driel

Meer weten: zie <https://de-verwondering.nl> en <https://perplexnijmegen.nl>

Hebreeuwse miniaturen

שלום

Zegen

Deze zomer zag ik de naam van God, JHWH, in koeien van Hebreeuwse letters op een voordeur geplakt. Daaronder het woord *Shalom* in Latijns schrift, en erboven een menora. Het zag er keurig uit en ademde een sfeer van positieve betrokkenheid op het joodse geloof. Maar het is niet gebruikelijk om de Godsnaam voluit te schrijven, laat staan zo groot en prominent.

Mijn gevoel van bevreemding werd versterkt door wat er verder nog op de deur zat: stickers met leuzen over onder meer de stikstofcrisis, corona, de media ('fake nieuws') en het 'World Economic Schorum'. Het complete complotplakplaatjespalet, zou je kunnen zeggen.

Ik kon het maar moeilijk rijmen en klopte aan. De bewoner bleek te werken aan zijn bekering tot het jodendom, vandaar de Godsnaam. En zijn maatschappelijke opvattingen pasten daar voor hem naadloos bij, daar viel niks te rijmen. Doorvragen zou onbeleefd geweest zijn. Ten afscheid wenste hij me 'Zegen!'

Lees alle miniaturen op www.arianverheij.nl/hebreeuwse-miniaturen

Protestantse Gemeente Nijmegen / Landwijk

Kerkenraad

Scriba: G. Hoek, tel. (024) 356 51 77,
06 - 163 003 28
e-mail: scriba.pgn@kpnmail.nl

Kerkelijk bureau

Steenbokstraat 86, 6531 TH Nijmegen
Postbus 31406, 6503 CK Nijmegen
Tel. 06 - 298 114 14 (dinsdag 10 - 12 uur)
e-mail: kerkelijkbureau.pgn@hetnet.nl

College van Kerkrentmeesters

Aanwezig in het Kerkelijk bureau op
dinsdag 10-12 uur: tel. 06 - 298 114 14
Correspondentie: bij voorkeur per mail
kerkrentmeesters.pgn@kpnmail.nl
Penningmeester: Yvonne Sans
Bank: NL74 INGB 0008 2451 43 t.n.v.
Prot.Gem. te Nijmegen, in NIJMEGEN

Collectebonnen: boek 50 euro of een
meervoud over naar rekening van CvK
(zie hiernaast) o.v.v. 'Collectebonnen'

Diaconaal centrum 'de Haard'

Groenestraat 170, 6531 HW Nijmegen
Geopend ma, di, do: 09.00 - 13.00 uur
tel. (024) 322 84 80, e-mail:
administratie@kerkinactie-nijmegen.nl
Rekeningnr: NL52 INGB 0000 9026 39
t.n.v. Protestantse diaconie Nijmegen

Diaconaal werker

Theo van Driel, tel. 06 - 18193612
thedoor52@live.nl

Vertrouwenspersonen

Gerda Sollie: solliegerda@gmail.com
Thomas van Heerde: vanheerdedthomas@gmail.com

Algemene adressen

Maranathakerk

Steenbokstraat 86, 6531 TH Nijmegen
www.maranathakerk-nijmegen.nl

Koster: Willem van Tilburg,
tel: (024) 355 45 20, e-mail:
koster@maranathakerk-nijmegen.nl

Sectiekas: rekening NL16 RABO 0373
7260 23 t.n.v Sectiekas PGN-Stad

Bereikbaarheid pastoraat

Hendrik Jan Bosman,
tel: (024) 354 1133 / 06 - 413 613 27
e-mail: hendrik.jan.bosman@gmail.com

Ontmoetingskerk

Meijhorst 70-33, 6537 EP, tel. 344 39 56
www.ontmoetingskerk.net
secretariaatpgn@ontmoetingskerk.net

Bespreking kerkrumtes:

via de website (zoek op 'zaalbeheer')

Rekeningnummer sectiekas:

NL42 INGB 0002 4057 37 (t.n.v.
Sectiekas Duk/Lin PGN Nijmegen)

Bereikbaarheid pastoraat

De contactgegevens staan op de pagina
'Nieuws vanuit de vierplekken'.

Auto-ophaaldienst: Loes Hogeweg,
autodienst@pkn-nijmegen.nl of
tel. 06-36070007

Bartholomeuskerk

Nieuwe Holleweg 2, Beek-Ubergen
Bereikbaarheid pastoraat
Jeanette van der Zande
e-mail: jvanderzande8@upcmail.nl
tel. 06-253 073 69

Oecumenische Studentenkerk

kerkgebouw: Erasmuslaan 9a
ds. Marieke Fernhout, tel. (024) 361 91
88 (algemeen) mobiel: 06 - 234 366 53
e-mail: marieke.fernhout@ru.nl
website: www.ru.nl/studentenkerk

Luthers Zuid Nederland

kerkgebouw: Prins Hendrikstraat 79
ds. Susanne Freytag, tel: 06-43955283,
ds.freytag@lutherszuidnederland.nl

Pro Persona

mw. Stefien Jansen
tel. (024) 328 39 11 of 06 - 131 606 83

Pompestichting

ds. Bauk Zondag, tel. (024) 35 27 600 /
mobiel: 06 - 229 875 97
e-mail: b.zondag@pompestichting.nl

Radboudumc

ds. Anneke de Vries,
mw. Jocelyn van Nieuwenhuijzen,
e-mail: anneke.devries@radboudumc.nl
tel. (024) 361 33 20

Canisius Wilhelminaziekenhuis

ds. Andrea Visser, tel. (024) 365 86 69
e-mail: andrea.visser@cwz.nl

Stichting Kalorama

ds. Berber Overdijk / Daniëlla Martina
tel. (024) 684 77 77

Stadskerk Nijmegen

mw. Diny Schotanus
e-mail: info@stadskerknijmegen.nl

Werkgroepen

- Beheer: beheer@pkn-nijmegen.nl
- Communicatie:
communicatie@pkn-nijmegen.nl
- Diaconie: diaconie@pkn-nijmegen.nl
- Inspiratie: inspiratie@pkn-nijmegen.nl
- Jeugd & Jongeren:
jeugd@pkn-nijmegen.nl
- Liturgie & Eredienst:
eredienst@pkn-nijmegen.nl
- Pastoraat:
pastoraat@pkn-nijmegen.nl

Colofon

Over & Weer is het kerkblad van de
Protestantse Gemeente
Nijmegen/Landwijk

Wilt u kopij aanleveren?

Kopij voor het volgende nummer uiterlijk
zondag 12 november aanleveren via:
over&weer@kerkinactie-nijmegen.nl
Dit nummer verschijnt 28/29 november
en loopt t/m 14 januari (6 weken).

U kunt Over & Weer ook digitaal lezen:
www.pkn-nijmegen.nl/communicatie/over-en-weer

Adreswijzigingen en opzeggingen:

tel. 06 - 29811414, dinsdag 10-12 uur
e-mail: kerkelijkbureau.pgn@hetnet.nl

Geen Over & Weer ontvangen?

Neem dan contact op met de redactie.

Medewerkers:

Loes Hogeweg, Sabine Schols
en Franz van Vlaanderen (redactie)
Cor Sikkens (fotografie)

Over & Weer rekeningnummer:

NL04 INGB 0000 1264 36
ten name van Prot. Gem. te Nijmegen

Druk en verzending: Editoo (Arnhem)

Data kopijsluiting 2023

- nr 8 - zondag 12 november

Versijning:
16 dagen na kopijdatum

Zondag 17 september was een bijzondere dienst: we namen afscheid van Anja Ros als diaken, Evelien Cortjens werd bevestigd als ouderling-kerkrentmeester en de termijn werd verlengd van Barend de Gooyert als voorzitter en Gerbrand Hoek als scriba. De week erna was de Dienst met veel kinderen (en Kikker!) in de Stevenskerk.

Fine-tuning

Het woord moet niet alleen klinken, maar ook kunnen worden gehoord! Vanzelfsprekend natuurlijk, maar toch een punt van aandacht. Trouwe klanten in de Maranathakerk hadden in de loop der jaren hun plekje wel gevonden en konden het meestal goed horen. Maar nu we meest samen kerken bleken kerkgangers uit de Ontmoetingskerk moeite met het geluid te hebben. Gelukkig trokken ze aan de bel. Want dit soort problemen blijven meestal niet tot één iemand beperkt, en gelden ook zwijgende anderen. Pas als er wordt gemeld, zijn we ons van het probleem bewust en kan er wat aan worden gedaan.

Zo belegde Willem van Tilburg een avond met technici en, vooral, een aantal 'oudere oren'. Om die laatsten gaat het natuurlijk, want juist de mensen met een afnemend gehoor moeten het ook kunnen verstaan. Dan kunnen mensen met betere oren het immers ook horen; andersom niet.

RONDGAAND

Met opzet hebben we de installatie flink laten fluiten en piepen, om uit te vinden waar het goed ging en wanneer het verkeerd liep. Op zo'n avond is de situatie toch weer anders dan op zondagochtend; geen orgel en minder demping door de aanwezige kerkgangers, maar toch konden we wel wat afstemmen. Mogelijk moet er nog wat aan 'fine-tuning' worden gedaan, maar de eerste berichten zijn gunstig: navraag na de dienst op zondagochtend leverde positieve reacties op. Zelfs bij iemand die 'de laatste tijd juist wat minder hoorde'. Maar de dienst wel had meegekregen; gelukkig maar.

Nu we vaker samen kerken, moeten de omstandigheden ook voldoende zijn dat iedereen er wat aan heeft. Verstaanbaarheid is daarbij een belangrijk punt. Mochten er nog andere kwesties zijn: meldt u. Misschien valt er wat aan een klacht te doen; maar dan moeten we het wel weten.

Ds Wouter Slob